

Poštnina plačana v gotovini

OPERA

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI 1932/33

PARSIFAL

Premijera 14. aprila 1933

IZHAJA ZA VSAKO PREMIJERO

UREDNIK: M. BRAVNIČAR

LJUBLJANA, NEBOTIČNIK VI. NADSTR.

TELEFON 24-63

**ELEGANCA
TOČNOST
SOLIDNOST**

FRANCOSKI, ANGLEŠKI PLAŠČI

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Izhaja za vsako premijero

Premijera 14. aprila 1933

Richard Wagner: „Parsifal“

Letos 13. februarja je praznoval ves glasbeni svet petdeseto obletnico smrti velikega glasbenega reformatorja in tvorca glasbene drame Richarda Wagnerja.

Bayreuthski mojster je pričel v glasbi revolucijo, ki je v vsej njeni poznejši tvorbi pustila tako velike brazde, kakor še nikdar poprej. V svetu tonov je odkril nova in za tisti čas izredno drzna sredstva glasbenega izražanja, operi pa je pokazal in odprl nova pota in nove možnosti oblikovanja. Wagner je v sebi povsem zaključena osebnost; preteklost nam je dokazala, da je vsako posnemanje in epigonstvo otemnelo v močni luči njegove velike osebnosti. Vsak skladatelj, ki se mu je preveč približal, je utrpel na svoji samobitnosti. Wagner je bil genij; razbil je dotedanje doktrine, ustvaril je svoj glasbeni jezik in obliko ter jo podredil svojemu izrazu in hotenju. Skoraj vsa takratna glasbena generacija je »bolehalo in trpelo« na Wagnerju in le malokateri skladatelj je izbegnil čaru njegove osebnosti. V operni tvorbi je prevladovala italijanska manira in rutina, Wagner pa je šel preko nje in ustvaril povsem nov tip — glasbeno dramo.

»Parsifal« je zadnje njegovo delo, ki ga je dovršil eno leto pred smrtjo. Prva njegova zamisel sega že v leto 1845., v isto leto, ki je rodilo Wagnerju načrte za Lohengrina, Mojstre pevce in Nibelunge. Tekste svojih glasbenih dram si je pisal sam. Za »Parsifala« je črpal vire iz Wolfram von Eschenbachovega eposa »Parcival«, iz Lamprechtove pesmi »Alexanderlied« i. dr. Prve skice za dramo segajo že v leto 1857., opero pa je končal 13. januarja 1882. Premiera je bila v Bayreuthu pol leta pred mojstrovo smrtjo, 26. julija 1882. pod taktirko Hermana Levija. Od dneva premiere do 29. avgusta je bilo 16 predstav. Slučaj je hotel, da je zadnjo predstavo dirigiral skladatelj sam, ker je postalo dirigentu Leviju slabo. Wagner je bil mišljenja, da je delo, ki se neposredno dotika misterijev krščanske vere, neprimerno in nemogoče v repertoarjih opernih gledališč, zato je odložil, da se sme izvajati samo v Bayreuthu. Leta 1914. pa je prišel »Parsifal« izven avtorske zaščite in začeli so ga izvajati tudi drugod. Prošnja Wagnerjeve žene Cosime nemškemu

Reichtagu, da bi izglasoval izjemen zakon z ozirom na sklada-
teljevo željo in voljo, je bila zavrnjena.

Wagner je najizrazitejši zastopnik romantike, sodobni glas-
beni svet stoji prav na nasprotnem tečaju; naša prva vprizori-
tev »Parsifala«, ki je prišla ravno za petdesetletnico sklada-
teljeve smrti, pa bo ponoven dokaz, da obdržijo velike umetnine
svojo življensko moč in svežost kljub drugačnim umetnostnim
idalom, ki jih loči čas.

Dejanje „Parsifala“

Ko Lohengrin razodene v tretjem dejanju istoimenske opere
skrivnost svojega pokolenja, izvemo, da je sin Parsifala iz
gradu Monsalvat.

Grad Monsalvat v severni Španiji ob vznožju Pirenejev pa
je nekoč sezidal kralj Titurel kot zavetišče svetega Grala —
kelih, iz katerega je Zveličar delil zadnjo večerjo. Legenda
tudi pripoveduje, da so v ta kelih prestregli Zveličarjevo kri, ko
ga je na križu prebodel Longinus s sulico, katero so tudi čuvali
v gradu Monsalvatu. Titurelu so se družili vitezi in ščitonosci
in mu pomagali čuvati svetinje. Kelih je pomenil večno mladost
in krepost, sulica nepremagljivo moč. Ko je čutil Titurel svoje
zadnje ure, so vitezi izbrali in kronali njegovega sina Amfor-
tasa za kralja in vrhovnega čuvarja svetega Grala. Blizu Monsal-
vata se je takrat naselil hudobni čarovnik Klingsor (služitelj
poganske poltenosti). Vitezi ga niso hoteli sprejeti v svojo bra-
tovščino čistih, zato je iz maščevalnosti in velike jeze sezidal
v bližini blesteči grad s čarobnimi vrtovi, v katerih so domovale
in služile Klingsorjevim ukazom lepe zapeljive deklice in njim
na čelu lepa Kundry. Lovile so v svoje mreže viteze Grala in
marsikateri slabič jim je podlegel in zapustil svojega kralja Ti-
turela. Klingsor je hotel premagati viteze in se tako polastiti
svetega Grala in sulice. Novoizvoljeni kralj Amfortas je šel
oborožen s sveto sulico nad Klingsorja, da uniči in poruši ča-
robni grad. Klingsor mu je poslal naproti mojstrico v zapelje-
vanju — Kundry, ki je bila v njegovi oblasti in službi. Nad njo
je bilo prokletstvo večnega smeha v spanju in bdenju, ker se
je smejala Kristusu, ko je padel pod težo križa med potjo na
Golgoti; prokletstva jo lahko reši edino čista ljubezen. Klingsor
je iztrgal Amfortasu v trenutku omame sveto orožje in ga ranil
z njim na istem mestu, kakor je bil nekoč Kristus na križu.
Orožje je prišlo v sovražnikove roke in z njim se je Klingsor
boril proti vitezom, da bi jim vzel svetega Grala. Amfortas je
hiral in živel v strašnih bolečinah, ki so se stopnjevale do
neznosnosti, ko je pri obredu odkril kelih in vršil svoje sveto
poslanstvo. Na gradu je zavladala splošna žalost in bolehanje.

I. dejanje: Gozdna odprtina ob jezeru. — Iz gradu se čuje
budnica. Gurnemane se zbudi, pokliče oba ščitnosca in vsi

trije opravijo jutranjo molitev. Dva viteza javljata Amfortasov ukaz, da se zanj pripravi kopel. Kundry plane k Gurnemancu in mu prinese zdravilno sredstvo iz Arabije, posodico balzama za težko bolnega Amfortasa, nato se vrže trudna na zemljo in zaspi. Kundry, v kateri se bojujeta dva naturela, je prišla kot spokornica, da popravi to, kar je zagrešila nad kraljem na Klingsorjevo povelje. Amfortasa nesejo vitezi na nosilnicah k jezeru. Gurnemanc mu izroči balzam. Ščitonoseci govorijo posmehljivo o čarovnici Kundry, Gurnemanc pa jih pouči in jim pripoveduje vso zgodbo od začetka, ko je dobil Amfortasov oče Titurel svetega Grala v zaščito, pa do Amfortasove nesreče, ko mu je Klingsor iztrgal sveto sulico in ga z njo ranil. Amfortasu je v iskreni molitvi razodela prikazen, da ga lahko reši trpljenja nekdo, ki je »v sočutju veden, nevednež glup« (der reine Tor), ter naj ga pričakuje. Med tem ko Gurnemanc pripoveduje, pade na tla umirajoči labud s puščico v prsih. Parsifala, ki je ustrelil labuda, privedejo. Gurnemanc ga ostro okara, ker je umoril miroljubno žival. Parsifal genljivo posluša očitke, nato zlomi lok in zavrže puščice. Na vsa vprašanja po imenu, odkod je, kdo so njegovi starši, ne ve Parsifal odgovora; edino to mu je znano, da je njegova mati Tugomira (Herzeleide). Kundry se vtakne v pogovor, ker pozna Parsifalovo preteklost. Njegov oče Gamuret je padel v boju, preden je bil Parsifal rojen, zato ga je mati vzgojila v samoti kot nevedneža, da bi ga obdarovala podobne usode. Sedaj se tudi Parsifal spomni nekaterih podrobnosti iz svoje mladosti. Ko mu Kundry pove, da je njegova mati umrla od žalosti, ker je zbežal od doma, jo jezen pograbi za vrat in Gurnemanc ga mora znova posvariti in poučiti, da ne ravna pravilno. Vse to deluje nanj tako silno, da skoraj omedli; Kundry prinese vode od bližnjega studenca, mu ponudi to okrepčilo. Toda tudi njo tlači nevidna moč. Nevzdržno jo objema sen. Spokornica v njej zamre. Kmalu jo prebudi Klingsor kot zapeljivko.

Parsifal je prišel prvič med ljudi, ki ga poučujejo o dobrem in slabem. Čistemu nevednežu se odpira nov svet. Ko gre povorka vitezov s svojim kraljem Amfortasom v Gralovo svetišče, vzame Gurnemanc s seboj Parsifala k svetemu obredu.

S p r e m e m b a. Svetišče Grala — dvorana. — Vitezi svetega Grala prihajajo in se razvrstijo okrog obredne mize. Ščitonoseci in sluge prinesejo na nosilnici težko bolnega Amfortasa k kameniti mizi na katero postavijo zagrnjeno škrinjo s svetim Gralom. Kakor iz groba se začuje Titurelov glas, ki poziva Amfortasa, da razgrne kelih: Moj sin Amfortas! Služiš obred? Bom danes Grala mogel še uzreti? Mar umrem naj, brez pomoči svete?

Amfortas pa si želi smrti, odrešiteljice trpljenja in se obupno brani, da bi odkril svetega Grala. Glasovi iz višav ponavljajo tolažbo in prorokbo, da bo prinesel odrešenje čisti nevednež. Na ponovni poziv starega Titurela odkrije Amfortas Grala in

svetel žarek pade na kristalni kelih, ki rdeče zažari. Amfortas blagoslovi s poveljanim obrazom kruh in vino, luč ugasne in viteži vzamejo obhajilo. Iz višave zadoni obhajilni izrek: »To je moja kri, to je moje telo itd.«

Parsifal je ves čas nepremično gledal obred. Razumel ni ničesar, edino Amfortasova tožba mu je šla k srcu in prvič v življenju je občutil globoko sočutje do bližnjega. Postal je v sočutju veden. Gurnemanc ga vpraša, če ve kaj je videl? Parsifal mu odkima z glavo, zato ga Gurnemanc jezen zapodi iz svetišča češ: »Pusti labude na miru odslej, in išči gosake, ti gos!«

II. dejanje: Klingsor stoji na parobku stolpa svojega gradu in zagleda v kovinastem čarobnem zrcalu Parsifala, ki se otroško vriskajoč bliža njegovemu gradu. Rad bi vlovil Parsifala, za to delo potrebuje zapeljivko Kundry; iz njenega trdega sna jo lahko zbudi samo on. V plavkasti luči se prikaže Kundry, ki mora sedaj služiti zlemu. Omamila je že Amfortasa, sedaj ji Klinsor ukazuje, da stori isto s Parsifalom, ki je določen za bodočega varuha svetega Grala. Parsifala ščiti njegova nevednost, zato je nevarnejši od drugih. Kundry se brani, vendar je Klingsorjeva čarobna moč silnejša, nego njega volja — če pa se ji Parsifal zoperstavi in ne podleže njenim vabam, tedaj jo lahko on reši njenega prokletstva.

Sprememba. Na Klingsorjev migljaj se pogrezne grad in prikaže se čarobni vrt, poln cvetličnega razkošja. Parsifal stoji na zidu in gleda pačudeno v vrt. Deklice pridejo z vseh strani in ga obkrožajo. Žvenket orožja, kriki ranjenih junakov, ki jih je pregnal Parsifal, so jih ravnokar prebudili iz spanja. Parsifal poskoči v vrt, kjer ga skuša vsaka deklica pridobiti zase. Pregovorijo ga, da se z njimi igra, nobeni pa se ne posreči, da bi ga zmamila. Tedaj poseže vmes Kundry z svojo umetnostjo zapeljevanja. Pokliče ga po imenu in Parsifal začudeno obstane. Deklice se razgubijo, Kundry v cvetličnem ležišču ostane sama s Parsifalom. Pripoveduje mu o njegovi mladosti, o smrti njegove matere Tugomire. Parsifal napeto posluša Kundryno pripovedovanje, dokler ne pade od bolečine prevzet pred njene noge. Očita si, da je pozabil in zapustil svojo mater ter tako zakrivil njeno smrt. Kundry je zlomila njegov ponos in ga omehčala v čustvih, da bi lažje dosegla svoj namen. Za izgubljeno mu ponuja nadomestila — svojo ljubezen. Pri prvem poljubu pa se Parsifal zdrzne in odskoči — spomni se Amfortasa. Parsifal spozna svoj poziv. V neznanski bolesti preživi še enkrat Amfortasovo gorje in zapodi zapeljivko od sebe. Kundry je trenutno popolnoma v Klingsorjevi oblasti in čeprav se ji smehlja odrešenje, čeprav spozna v Parsifalu odrešenika, ki ga je nekdaj žalila s svojim smehom, skuša z vso silo in vso svojo močjo pridobiti Parsifala. Toda on jo zapodi znova. Tedaj kliče Kundry na pomoč. V divji strasti zavržene ljubezni ga prekolne: »Blodi, blodi, moj bodi drug.« Nikdar naj ne najde poti do Amfortasa! Izroča ga v roke Kling-

sorju, ki zavihti sveto sulico proti Parsifalu. Toda ona obvisi nad njegovo glavo. Parsifal zagradi kopje in dobi z znamenjem križa v svojo moč Klingsorja: »S tem znakom naj uničim tvoje čare. Kakor rano zaceli, ki si z njim zadal jo, tako v razvaline naj spremeni bajni čar!«

Grad se pogrezne, vrt se spremeni v puščavo, po tleh ležijo ovenele rože. Parsifal odhiti iz tega kraja, še prej pa zakliče Kundry, ki se je zrušila: »A ti, kje da me najdeš dobro veš!«

III. dejanje. Pomladna pokrajina v okraju svetega Grala. Veliki petek. Na gradu Monsalvatu vlada žalost. Amfortasu povzroča rana silne bolečine, tako da ne more opravljati svetega obreda. Titurel je umrl, ker ni smel več gledati Zveličarja. Parsifal bega okrog in ne more najti okraj svetega Grala. Kundry čaka kot spokornica pri vitezi.

*

Gurnemanc je postal starček in živi kot puščavnik v mali koči. V bližini sliši stokanje, ki ga izvabi iz njegovega skromnega doma. V grmu najde Kundry v spokorniški obleki. Gurnemanc jo obudi k življenju in že je pripravljena služiti in delati kakor sužnja. V daljavi zagleda oboroženega viteza, ki se bliža — Parsifal — v črni železni opremi, z zaprto čelado in povešeno sulico sede utrujen do smrti k studentu. Gurnemanc ga ne spozna; pouči ga, da ni dovoljeno nositi orožja v tem svetem kraju in še prav danes na Veliki petek — »spoštuj Boga, ki danes slab, brez moči, presveto kri za naše pregrehe je preli!« Molče odloži vitez orožje, zabode sulico v zemljo in poklekne k molitvi. Sedaj spozna Gurnemanc nevednega dečka, ki je ustrelil labuda in ves prevzet spozna ugrabljeno sulico; pokliče Kundry in ji sporoči veselo novico. Parsifal pripoveduje kako je blodil po nepravih potih, boj in rane so bile njegova usoda, vendar ni smel v obrambo rabiti svetega orožja, ker ga je hotel neoskrunjenega vrniti svetemu Gralu. Gurnemanc slavi čudež vrnitve in pove Parsifalu, da je prišel v dolgo iskani sveti kraj, kjer ga vitezi težko pričakujejo. Monsalvat je v bednem stanju in vitezi Grala hirajo. Parsifal se čuti krivega za vse to in omahuje od slabosti. Kundry mu okoplje noge, Gurnemanc mu kot kralju namazili glavo. Parsifal krsti pred njim klečečo Kundry, Gurnemanc vzame iz studenta vode in poškropi Parsifala češ: »Zdaj prejmi ti moj blagoslov z vodo čisto, tako da krivda vsaka in skrb te zapusti!«

Gozd in travnik zažarita v prelestnem blesku — čar Velikega petka presune vse navzoče.* Parsifal poljubi očiščeno greha Kundry na čelo, Gurnemanc obleče Parsifala v plašč viteza Grala in odvede oba v grad.

* Parsifalu se zdi »danes log, krasan!... še nikdar ni nežni cvet bil lepši...« in to danes, ko bi morala vsa narava žalovati in jokati... Toda Gurnemanc mu pojasnjuje: »Pregreh so hudih solze bridke, ki danes s sveto roso poljane namakajo. Tu v solncu se blestijo! Zdaj bitje vsako se raduje, posnema svojega boga, in svoj mu spev poklanja. Boga na križu videti ne more: zato zveličan človek mu je vzor; saj on je prost — ker

Sprememba. Dvorana Grala v mrki razsvetljavi. — Mrtvega Titurela prinesejo v rakvi, z druge strani prinesejo vitezi na nosilnicah Amfortasa in dragoceno skrinjo z Gralom. Sprevod poje žalostne speve in naposled opominja Amfortasa, da odkrije Grala. Rakev odprejo in ko ugledajo mrtvega kralja Titurela objame vse navzoče silna žalost. Amfortas je zrušen, si očita krivdo očetove smrti in si želi odrešiteljico trpljenja — smrt. V divjem obupu vstane, strga oblačilo in pozove viteze naj s sulicami končajo njegovo trpljenja polno življenje. Parsifal vstopi neopažen z Gurnemancom in Kundry, iztegne sulico in se z njo dotakne rane: »Orožje eno le, ki rano to je odprlo, jo zapre!«

Parsifal prevzame kraljestvo Grala in izvrši obred. Gral zažari, iz kupole prileti beli golob kot odposlanec Zveličarja in obstane nad Parsifalovo glavo.

Vsi se kleče priklanajo Parsifalu. Iz višave se sliši nežna pesem:

»Divno, božje čudo! Rešenje rešeniku!«

*

Z otvoritvijo lastnega gledališča v Bayreuthu in z izvedbo prvega ciklusa njegovih del v juliju in avgustu 1876. se je Wagnerju izpolnila najtoplejša želja. Dosegel je cilj svojega življenja, dosegel je ideal, za katerega je žrtvoval svoje najboljše moči in za katerega je prestal naravnost dramatične borbe.

Zaključil je svoje delo, preostalo mu je le še, da ga krona. To je storil s »Parsifalom«, ki ga je nosil v svojem srcu nad trideset let. Toda za njega izpeljavo je potreboval miru, tihe, samotne zamaknenosti. Vse to je našel v svoji vili »Wahnfried« po slavnem zaključku svečanosti 1876. leta.

Partitura »Parsifala« je polna pobožne ubranosti, nežne poetičnosti, duhovne poglobljenosti. Še scene, ki jih uporablja kot kontrast (II. dejanje: Klingsor, čarobna dekleta, Kundry) so polne plemenite vzdržnosti. Tako je kaj razumljivo, da »Parsifal« ne more biti »repertoarna opera« v navadnem smislu, temveč je to zares svečani, posvetitveni igrokaz, ki se pojavi na deskah le v najsvečanejših prilikah. Najbolj odgovarja prazničnemu razpoloženju in duhovni ubranosti Velikega tedna in Velikonočnih dni in prav je, da se takrat pojavi tudi v operah izven Bayreutha. Kajti ni vsakemu dano doživeti svečanosti na mestu najvišjega Wagnerjevega kulta in škoda bi bilo odtegniti tisočem užitek pravega, neskajljenega umetniškega in duhovnega doživetja.

Da je Wagner res velik mojster, dokazuje vsaka stran, vsak stavek tega dela. Tudi tu izvaja kot v svojih ostalih delih prin-

nima v duši greha, saj dobri Bog je zanj rad kri prelil: to vé že cvet in bilka v livadi, da danes človek blag jih strl ne bo, temveč, kot Bog se njega je na križu rad usmilil in zanj trpel, tako bo danes človek vsak pogina jih otel. Hvaležna vsaka mu je stvar, vse kar cvete in spet zamre, v veselju slavnostnem žari! Rešenja praznik zdaj slavi!«

cip Leitmotiva. Pri enotnosti koncepcije in dejanja pa skorajda ne občutimo stroge logike take konstrukcije tako močno kot drugod.

Že predigra nam dočara s svojim motivičnim materialom in njega izpeljavo svečano razpoloženje. Mistično deluje začetkoma po liturgijskem kadenciranju oblikovani motiv zadnje večerje (štev. 1. v prilogi), kateremu sledita svečani motiv Grala (štev. 2.) in tema vere (štev. 3.), ki se izprepletata in stopnjujeta. V tretjem delu se spet pojavi motiv zadnje večerje (štev. 1.), topot spremljan od nemirnega tremola godal: sveti Gral je ogrožen. Z Gralovega gradu pozdravljajo svečani zvoki gornjih motivov mlado jutro. Sledeč dogodkom na odru se sedaj pojavljajo razni motivi: Amfortasov (štev. 7.), motiv proroštva (štev. 4.), Kundry motivi (motiv njenega pojezda, divji vihravi motiv Kundry [štev. 5.], motiv služenja [štev. 6.]. Prihod sprevoda z bolnim Amfortasom prinaša prekrasno melodijo gozdnega čara.

Spet se oglasiijo v zvezi z dogodki že znani motivi, po odhodu sprevoda pa začne velika scena Gurnemanca, iz katere izvemo predzgodovino Grala in Monsalvata. Tu se prvič pojavi tudi motiv čarovnika Klingsorja (štev. 9. in 10.), o katerem pripoveduje starec. Vse izzveni v prekrasnem kvartetu oprod, ki ponavlja proroške besede (štev. 4.).

Drzni motiv Parsifala (štev. 11.) prekine udano razpoloženje. Divji deček je ubil labuda, za katerim žaluje Gurnemanc (motiv labuda, znan iz Lohengrina) v prekrasnem glasbenem odlomku. Spet srečujemo že znane teme, dokler se pojavi motiv Gralovih zvonov (štev. 13.) s svojimi resnimi, težkimi kvartetnimi postopi. Isti motiv izpolnjuje poleg motiva spokornosti (štev. 8.) naslednjo medigro, ki nas uvede v Gralov hram; obredna glasba je izpeljana iz že znanih motivov vere, Grala, Amfortasa in proroštva. Posebno krasni so zborovski odlomki vitezov (na odru), mladeničev (alti in tenorji iz srednje višine) deškega zbora (iz najvišje višine kupole), ter pretresljiva tožba Amfortasa (motiva štev. 7. in 8.).

II. dejanje nam prinaša nasprotje Gralu. Tu dominira od začetka motiv čarovnika Klingsorja (štev. 9.), kateri si prizadeva, da bi potom Kundry ugonobil najnevarnejšega nasprotnika Parsifala, ker »njega ščiti neumnost«.

Vsi odgovarjajoči motivi se izprepletajo preoblikovani in vezani od zares mojstrske roke. Nove elemente prinaša živahna scena čarobnih deklet, katera se potegujejo za Parsifalovo naklonjenost. Pestri dvanajsteroglasni stavek (šest solistinj in dva troglasna ženska zbora) kulminira v ljubeznivi, valčku podobni melodiji, ki se bujno razpleta, da bi omamila še najbolj stano vitnega človeka. Toda Parsifal ni v svoji nepokvarjeni naivnosti dojemljiv za tak čar; zato se oglasi Kundry, ki se ga loti z drugim orožjem. Spomin na ljubljeno mater Tugomiro (motiv 12.) pretrese divjega dečka, poljub zrele žene (motiv 9.), ki naj bi

ga tolažil, pa ga napolni z jasnim spoznanjem velikega poziva zveličanja. Toda obenem ga prešine misel na lastno krivdo, da je zamudil priliko, ko je bil v Gralovem hramu, kjer je neveden doživel pretresljivo, trpljenja polno daritev nesrečnega Amfortasa (motiva 7. in 8.), ter spoznanje, da je zašel v nevarno past, iz katere mu ni znana pot.

Po brezuspešnih poskusih zapeljevanja, ki ga paralizira nejasen nagon po zveličanju (motiv 14.), ga Kundry izroči Kling-sorju. Poprej pa prekolne njegova pota, češ, blodi po svetu kot jaz in ne najdi poti do Amfortasa (motiv 10.).

Uvod k III. dejanju izpolnjuje motiv blodenja. Parsifal je prehodil mnogo sveta, prestal nebroj težav in gorja, dozorel je do moža ter tak pride, truden do smrti, toda vedno bedech nad neprecenljivim zakladom, svetim kopjem, nevede na Gralov svet. Veliki petek je; narava se je prebudila iz zimskega sna in dobri starček — samotar Gurnemanc — je ravnokar obudil premraženo Kundry iz mrtvaške otrplosti.

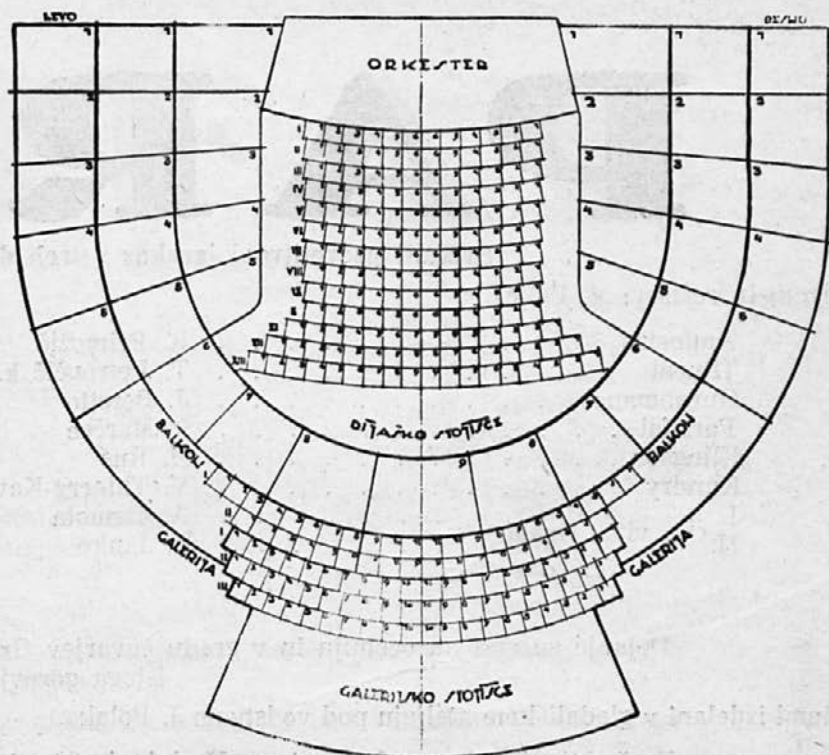
Prihod Parsifala najavlja njegov motiv (števil. 11.) v molu, ki ga spremljajo težki udarci po timpanih in prekidajo boječe figure godal. Naslednjo sceno izpolnjuje poleg glavnih motivov Grala in poslednje večerje, posebno motiv blodnje (povest Parsifala o svojih težavah in blodnjah). Končno je prišel na svoj cilj. In v poslednjem trenutku, ker danes bo pogrebno slavlje za umrlim kraljem Titurelom. Resnobni, težki zvoki pogrebne koračnice (motiv 17.) spremljajo to ugotovitev Gurnemanca, ki se je bil že sprijaznil z mislijo popolne propasti. Sedaj pa mu pripelje Božja previdnost izvoljenca, in zato se smatra opravičenega, da ga posveti (motiv 16.) za njegov vzvišen poklic. Medtem, ko mu Kundry opere in mazili noge (spokornica Magdalena), mu Titurelov drug mazili glavo ter ga pozdravlja kot kralja. Parsifalov motiv se oglasi široko in zmagoslavno (št. 11.).

Kot prenovljen gleda Parsifal v božji svet; poljana se mu prijazno smehlja. Starček mu pojasni čar velikega petka v okvirju enega najprelestnejših in najgeneljivejših odlomkov glasbene literature (motiva pod števil. 15.).

Iz daljave se oglašijo Gralovi zvonovi (motiv 13.). Čas je, začelo se bo pogrebno slavlje (števil. 16.). Medigra je resnobna, žalna koračnica, izpeljana nad motivom pogrebnega slavlja. Tudi naslednji dvojni moški zbor je izpeljan nad istimi motivi. Dramatična scena polublaznega Amfortasa prinaša že znani tematični material Grala in Amfortasa, ravno tako Parsifalov prihod in ozdravljenje nesrečnega kralja.

Delo zaključuje mogočna apoteoza vere in vdanosti. Motivi poslednje večerje (števil. 1.), Grala (števil. 2.) in vere (števil. 3.) se izprepletajo v čudovito himno, katera mirno in svečano zaključuje to mojstrovino.

RAZVRSTITEV SEDEŽEV V DRAMI

A. PRELOČ

Ljubljana, Marijin trg - Tel. 3456

PARSIFAL

Svečani posvečitveni igrokaz v treh dejanjih (kah) od Richarda Wagnerja. Prevedel M. Rus.

Dirigent in režiser: M. Polič.

Koreograf: Golovin.

Inscenator: V. Uljanišev.

Amfortas	R. Primožič
Titirel	T. Petrovčič k. g.
Gurnemanc	J. Betetto
Parsifal	Š. Marčec
Klingsor	M. Rus
Kundry	V. Thierry-Kavčnikova
I.	A. Drmota
II. vitez Grala	V. Janko

I.	Š. Ramšakova
II.	F. Golob-Bernotova
III.	S. Banovec
IV.	J. Rus
I.	V. Popovič-Adlešičeva k. g.
II.	Š. Poličeva
III.	F. Golob-Bernotova
IV.	I. Ribičeva
V.	M. Kogejeva
VI.	N. Španova

Dejanje se vrši na ozemlju in v gradu čuvarjev Grala »Mortu« v severni gotski Španiji, ter na južnem arabskem predelu istega gorovja v čarobnem gradu Klingsorjevem.

Kostumi izdelani v gledališkem ateljeju pod vodstvom J. Polaka. — Dekoracije slikane v gledališkem ateljeju pod vodstvom V. Skružnega.

Po I. dejanju odmor 20 minut, po II. dejanju 20 minut. Začetak vsakega dejanja bodo najavile fanfare z gledališkega balkona. Poskrbljeno za okrepčila.

Prosi se p. n. občinstvo, da bi s prepričanim prihodom v gledališče ne motilo izvedbe.

Blagajna se odpre ob pol 15.

Parter: Sedeži I. vrste	Din 48—
" II. - III. vrste	42—
" IV. - VI.	37-50
" VII. - IX.	33-50
" X.	29-50
" XI.	26-50
Lože Lože v parterju	158—
" I. reda 1-5	158—
" 6-9	188—

Nadaljni ložni se	Din 27—
"	32—
Balkon: I. vrste	26-50
" II.	21-50
" III.	16-50
" I. sedež	21-50
" II.	16-50

Začetek ob 15.

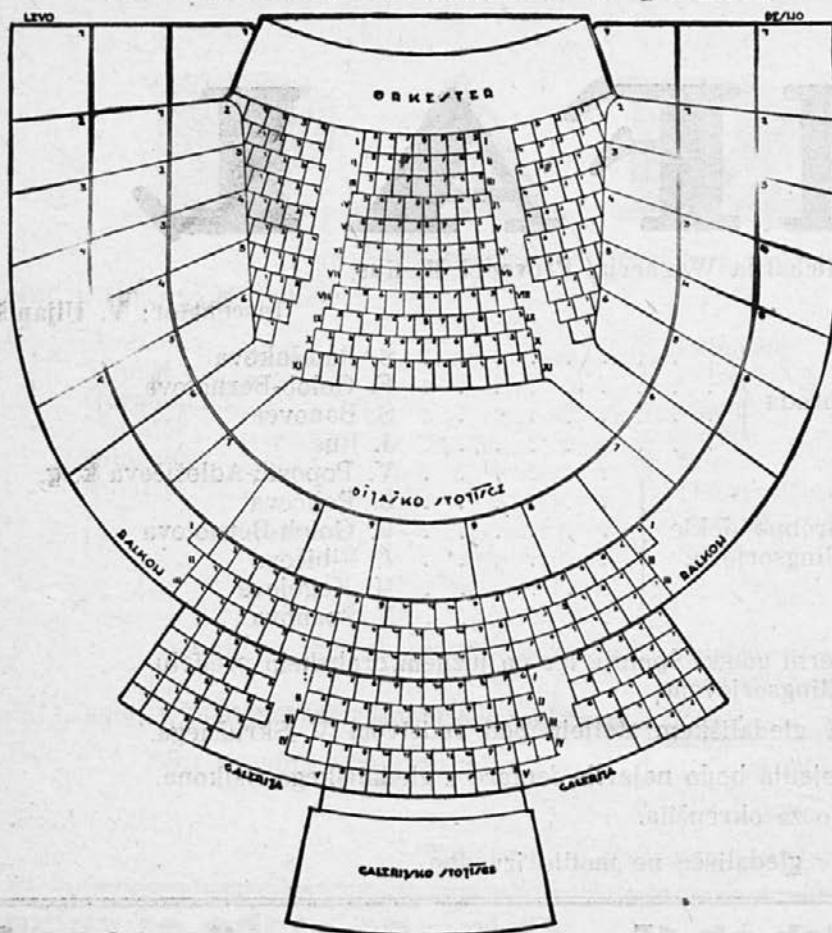
Konec po 20.

Galerija: Sedeži I. vrste	Din 15—
" II.	12-50
" III.	12-50
" IV.	10-50
" V.	10-50
Stojšče	4-50
Dijaško stojšče	7-50

Predpisana taksa za prevoz je vračunana v cenah
VSTOPNICE se dobivajo v predprodaji pri gledališki blagajni od 10. do pol 1. in od 3. do 5. ure

MEINL-ova KAVA

RAZVRSTITEV SEDEŽEV V OPERI

Bonboni, čokolade, bonbonijere, pecivo,
sadni soki, marmelade

ŠUMI

LJUBLJANA, GRADIŠČE 7-9

Tovarniška zaloga

Vedno sveže blago Nizke cene